

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Ісайчева К.К., Каплаушенко А.Г., Самелюк Ю.Г.</i> ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	134
<i>Козиряцька С.А.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	135
<i>Кришталь В.М.</i> ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	138
<i>Крісанова Н.В., Іванченко Д.Г., Рудько Н.П., Черчесова О.Ю.</i> ЗМІНА ПІДХОДІВ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКІСНОЇ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	139
<i>Крупей К.С., Деген А.С., Кравченко Г.В.</i> ЖАНР ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОТРИМАННЯ СТУДЕНТАМИ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО Й АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ	140
<i>Кулакова О.М.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	142
<i>Мазулін О.В.</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ФАРМАЦЕВТИВ-ІНТЕРНІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ» В УМОВАХ ON-LINE НАВЧАННЯ	143
<i>Масік Н.П.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ СТАРШИХ КУРСІВ	144
<i>Пилипенко В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС	145
<i>Рогова А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ В МЕДИЦИНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	146
<i>Самойленко О.В., Малахова В.В.</i> СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВОГО МІКРОКЛІМАТУ В ГРУПІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	149
<i>Сепетий Д.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ФІЛОСОФІЇ СВІДОМОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ PhD В МЕДИЧНИХ ЗВО	150
<i>Сидоренко О.В., Денисенко О.М.</i> ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ І ПРОБЛЕМИ	151
<i>Соляненко О.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	154
<i>Соляник О.В.</i> СИТУАЦІЙНО-РОЛЬОВА ГРА У ВИВЧЕННІ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	155
<i>Стиця Н.В., Школова О.П.</i> ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ТЕРАПІЯ	156
<i>Ткач А.В.</i> ДЕРЖАВНА МОВА – МОВА ФАХОВОГО СПІЛКУВАННЯ	157
<i>Точиліна Т.М., Точилін А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ МЕДИЧНОЇ ТА БІО-ЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	158
<i>Уварова О.О.</i> ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА «ІМІДЖ ЛІКАРЯ»: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКЛАДАННЯ	159

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Кришталь Вероніка Михайлівна,
аспірантка кафедри патофізіології з курсом нормальної фізіології,
науковий керівник – Утюж І. Г., д.філос.н., професор,
завідувач кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

Як спроба знищення незалежності України військове вторгнення російської федерації завдало потужного удару по великій кількості об'єктів соціальної інфраструктури, позбавляючи українців можливості отримати доступ до якісної освіти та медицини. Враховуючи проблеми в економіці країни, величезні збитки та життєву небезпеку при підготовці спеціаліста в галузі медицини у вищій освіті навчальний процес повинен бути приведений у відповідність до потреб воюючої держави та держави з постійною загрозою.

Серед головних викликів до формування професійних компетенцій під час воєнного стану в Україні постають: організація дистанційного навчання й переведення його у синхронний та асинхронний режими з використанням онлайн-сервісів Zoom, Google Classroom, стаціонарних і мобільних засобів у форматі й часі, зручному для здобувачів вищої освіти; запровадження онлайн консультацій та індивідуального навчання студентів для кращого засвоєння ними матеріалу з навчальних дисциплін й усіх видів навчальних практик; долучення студентів із закладів вищої освіти, які тимчасово припинили освітній процес, до академічних груп із вивчення певних навчальних дисциплін у своєму університеті; передбачити внутрішню освітньо-наукову мобільність як інструмент швидкого реагування на зміни та створення умов для його збереження [1, с. 9].

Формування належних професійних компетенцій студентів, зумовлена не лише складним суспільно-політичним становищем України, але й її вступом до Європейського Союзу. Поступове переймання європейської політики, економіки, а також культурної спадщини, призвели до зміни характеру праці спеціалістів і, як наслідок, збільшення вимог та нових завдань до освітнього рівня підготовки фахівців у вищій школі [2, с. 91]. Наразі ЮНЕСКО визначає освіту як «рушійну силу та каталізатор соціально-економічного, політичного, екологічного стійкого та інклюзивного розвитку, спрямованого на подолання витривалої нерівності та владної асиметрії серед індивідуумів та соціальних груп» [3, с. 4].

За даними Всесвітнього Економічного форуму до 2025 року має відбутися переорієнтація ключових професійних навичок фахівців різних сфер, насамперед керівників підприємств, установ і організацій, у т. ч. й у сфері освіти. У десятку найважливіших навичок, окрім принципово нових – цифрових (таких як: використання, моніторинг і контроль технологій, технологічний дизайн і програмування), – до списку потрапили навички аналітичного мислення та інноваційності, комплексного вирішення проблем, критичного мислення, оригінальності та ініціативи, а також, що, надзвичайно важливо, за теперішніх умов, – навички самоконтролю (стійкість, опірність стресам, гнучкість та вміння взаємодіяти з іншими, що передбачає лідерство та соціальний вплив) [4].

Професійна компетенція, як обов'язкова складова професіоналізму, розвивається через набуті знання та вміння, самовдосконалення, особистісні якості і здібності та творчий розвиток особистості. Діяльність викладача повинна бути спрямована на створення відповідних умов для забезпечення формування професійної майстерності студентів. Метою професійної підготовки фахівців є досягнення професіоналізму через здобуття необхідних компетенцій та розкриття творчого потенціалу [5, с. 44].

Постають потреби забезпечення імплементації стандартів відповідальних досліджень та інновацій (Responsible Research and Innovation – RRI) та відкритої науки (Open Science – OS) як пріоритетних напрямів та механізмів звільнення української науки від російського впливу, створення умов для розбудови ефективної та прогресивної національної дослідницької системи, прискорення її інтеграції у європейський та світовий дослідницький простір, посилення спроможності української науки до якісного та ефективного виконання нею завдань наукового обґрунтування напрямів і шляхів забезпечення сталого розвитку суспільства, наукового забезпечення належного врядування для перемоги України у війні з Росією та розбудови у повоєнний період [1, с. 16].

Питання формування моделі післявоєнного майбутнього є невід'ємним завданням щодо зміцнення установок консолідації суспільства та ціннісних структур ідентичності, які мають посісти належне місце у новому стратегічному дизайні України [6, с. 107].

Отже, в умовах постійної воєнної загрози, структурного оновлення та системної модернізації національної політики, забезпечення синергії освітнього процесу, як чинника формування людського потенціалу нації та розвитку наукових досліджень, для України важливим є усвідомлення важливості формування професійних компетенцій медичних працівників та формування людського інноваційного потенціалу, науковотехнологічного забезпечення структурної перебудови та розвитку економіки на нових засадах в галузі медичної освіти.

Список використаних джерел

1. Резолюція Всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні». Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., том II, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. - с. 246.

2. Орел-Халік Ю.В., Кришталь В.М. Науково-дослідна діяльність як форма розвитку професійної компетентності студентів. Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції: (18-19 березня 2016 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2016. – 136 с.

3. The role of Civil Society Organisations in 2050 and beyond, March 2021. URL: https://en.unesco.org/system/files/the_role_of_csos_in_2050_and_beyond.pdf.

4. Світовий Економічний Форум назвав топ-10 навичок майбутнього. URL: <https://osvitoria.media/news/svitovyj-ekonomichnyj-forum-nazvav-top-10-navychok-majbutnogo/> (дата звернення: 24.11.2022).

5. Орел-Халік Ю.В., Кришталь В.М. формування професійної компетентності майбутніх лікарів у вищому навчальному закладі. Тенденції розвитку психології та педагогіки: матеріали міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, Україна, 6-7 листопада, 2015). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2015. – 140с.

6. Валевський О.Л. Роль культури у формуванні національної консолідації в сучасних умовах. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., том II, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. - с. 246.

ЗМІНА ПІДХОДІВ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКІСНОЇ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Крісанова Наталія Вікторівна,

канд. біол. наук, доцент,

Іванченко Дмитро Григорович,

д-р фарм. наук, доцент,

Рудько Наталія Петрівна,

канд. біол. наук, ст. викладач,

Черчесова Олександра Юріївна,

канд. фарм. наук, ст. викладач,

Запорізький державний медичний університет

Для викладачів будь-якої навчальної дисципліни важливо досягти кінцевих цілей навчання, які визначають за результатами якісної успішності студентів. Питання підготовки висококваліфікованих кадрів має першочергове значення незалежно від того, чи викладається дисципліна природничо-наукового циклу у 1-3 роки навчання, чи це дисципліна, що визначає вузьку професійну діяльність майбутнього фахівця в галузі медицини. В умовах існуючої змішаної форми навчального процесу в медичних закладах вищої освіти, коли відсоток дистанційної форми викладання дисциплін дуже великий (це стосується, перш за все, дисциплін 1-2 років навчання на медичному факультеті), обов'язково виникають питання: як зберегти високим показник якісної успішності студентів? Як підвищити мотивацію студентів у вивченні дуже складних питань, які наведені у дисципліні «Біологічна хімія», але ці питання є дуже корисними для розуміння майбутнім лікарем клінічних проблем пацієнтів?

Колектив кафедри біологічної хімії ЗДМУ чітко розуміє, враховуючи особливості проведення навчального процесу дистанційно, що назріла потреба у проведенні інтерактивних лекцій з біологічної хімії, які включають можливість дискусії, використання відеоматеріалів, мозковий штурм, мотиваційне мовлення. Сучасні інформаційні технології справді допомагають